



**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sunsect. Vlt. Aliquæ objectiones contra dicras rationes ponuntur &
diluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quæst. II. Vtrum detur in Deo libertas. 289

intellectum considerata non movet, nec aliquid causat nisi mediante voluntate, cuius obiectum est finis, & bonum, à quo movetur aliquis ad agendum; unde intellectus speculativus non movet, neque imaginatio pura absque æstimatione boni, vel mali: sed forma intellectus divini est causa motus, & esse in aliis, agit enim res per intellectum, oportet igitur quod ipse sit volens.]

SVBSECTIO VLTIMA.

Aliquæ obiectiones contra dictas rationes ponuntur, & dissolvuntur.

26 **P**rimo, quia gradus intellectivus ut sic præcindit à gradu volitivo ut sic, atque ideo gradus intellectivus est superior gradu volitivo: ergo licet in creaturis intellectualibus, quæ de facto dantur, detur simul intellectus & voluntas, nihilominus bene poterit dari, & produci aliqua creatura intellectualis, quæ non sit volitiva, licet sit intellectiva.

27 **V**iget ut ac declaratur amplius; quia id quod prius est non dependet à posteriori: sed gradus intellectivus est prior volitivo: ergo gradus intellectivus non dependet à volitivo; sed id quod non dependet ab alio, potest dari sine illo, à quo non dependet: ergo gradus intellectivus potest dari sine volitivo.

28 **S**ecundo confirmatur, quamquam principium intelligendi in creatura rationali coniungatur cum intellectu per discursum; item cum cognoscit per sensum materiale, quia tamen principium illud ex se præcindit à cognitione discursiva, & materiali in Angelo est principium intelligendi seium à discursu, ut plures opinantur, & materiali cognitione certum est: ergo pari ratione, quoniam gradus intelligendi præcindit à gradu volitivo, poterit ab eo seungi per potentiam absolutam, nec consequentia formata ex illo ad hoc evidens erit.

29 **A**d primam nego gradum intellectivum præcindere à connexionem cum volitivo: nam licet non includat intrinsece gradus intellectivus, seu intellectus volitionem, aut voluntatem, nihilominus tamen annotat illam tanquam terminum suæ connexionis necessariæ; quam necessariam connexionem supra efficaciter demonstravimus. Exemplum huius habemus in relatione tam prædicamentali, quam transcendentali; nam licet potentia visiva non includat obiectum in se intrinsece, nihilominus connotat illud tanquam terminum suæ tendentiæ, & relationis: ergo licet intellectus non includat voluntatem, nihilominus tamen poterit connecti cum voluntate, & connotare necessario ipsam, sicut paternitas non includit filium, licet connotet illum, ut terminum essentialem suæ specificationis.

30 **A**d secundam obiectionem concedo intellectum non dependere à voluntate, si præcise loquamur de intellectu, & voluntate ut sic, etsi loquamur de dependentia à priori, nihilominus tamen intellectus connectitur necessario cum voluntate, ut v. g. omnipotentia divina non dependet à creaturis possibilibus, & nihilominus connectitur cum illis, & connotat necessario illas; sicut possibilitas, creaturarum non dependet ab omnipotentia, & nihilominus connectitur cum illa, ita ut non possit dari creatura possibilis sine omnipotentia, essentia non dependet à priori.

I. P. Tom. II.

ri à proprietate, neque materia prima à quantitate, neque natura à subsistentia, & nihilominus illæ non possunt existere sine his propter connexionem necessariam, & naturalem inter ipsas: ergo licet intellectus non dependeat à voluntate propter connexionem necessariam, quam habet cum illa, non poterit esse sine voluntate, & minimum sine connexionem cum illa.

Ad secundam confirmationem dicimus principium intelligendi præcindere à principio ratiocinandi, quod à posteriori colligimus, quia videmus prædicatum intelligendi, (quia communis est, utpote conveniens pluribus, quam convenit prædicatum ratiocinandi, siquidem convenit Deo, Angelis, & hominibus, & prædicatum ratiocinandi solum hominibus, & maximum Angelis in aliquibus casibus, minime autem Deo) esse universalius: sed quod universalius est potest cognosci sine minus universalis, hoc est sine particula, & ideo ens cognoscitur sine substantia, & substantia sine corpore &c. quod cognoscitur sine alio, præcindit ab illo: ergo ex hoc evidenter colligitur intellectum præcindere à discursivo, seu ratiocinativo: sed intellectum ut sic non est universalius, neque communius volitivo, sicut verum non est universalius bono, sed potius æque patet unum, ac alterum, & utrumque est adequata passio entis: unde in quocunque reperitur intellectum, reperitur volitivum: ergo non præcindit intellectum à volitivo.

QVÆSTIO II.

Vtrum detur in Deo libertas. & in quo consistat actus liber Dei?

SECTIO I.

Sententia adversariorum proponuntur.

PRIMA Sententia docet, nullomodo dari in Deo liberum actum voluntatis: pro qua sententia citatur Averroes, Avicena, Porphyrius, & Theophrastus, cuius verba refert Cartusianus *lib. 1. Sententiarum, distinct. 45. q. 1. colum. 3.* quibus adiungunt multi Aristotelem Peripateticorum principem, de quo hæc verba profert P. Ruiz. *tom. de volunt. Dei, disp. 7. sect. 1.* nec dubitari potest, quin Aristoteles multis in locis, libertatem Deo negare videatur, quam tamen alibi concedit, quod indicium est ambigui, & nutantis animi, qui parvo momento huc, atque illuc impellitur contrariis argumentorum ponderibus.] S. Thomas 2. *contra Gent. cap. 23.* sentit Aristotelem penitus libertatem divinam à medio subtrahisse, quando supprelo nomine dixit, Philosophum posuisse Deum producere res ex necessitate naturæ, quia quidquid vult, vult de necessitate absoluta; hæc sententia manifesta est; quoniam 8 *lib. Physic. tex. 9. & 13. & 10. 52. & 53.* docet Aristoteles, quod primum movens sit incapax mutationis, ac proinde semper in seipso perseverare in eadem dispositione, & ex hoc colligit semper ab æterno & in æternum movere, semperque res omnes ab illo prorsus eodem modo procedere, ac proinde tam mundum, quam cæli motum æternum esse, vivacitatem vero quam in his rebus inferioribus cernimus, provenire ex dissimilitudine.

O o dina,